

Finans Norges innspill til Dokument 8:150S (2020-2021) om nødvendige endringer i regelverket for yrkesskade

Finans Norge ser at det kan være formålstjenlig å foreta en helhetlig gjennomgang av yrkesskadeerstatningsordningene. Representantforslaget peker på flere viktige forhold knyttet til de to ordningene, både den offentlige i folketrygdloven og den forsikringsbaserte i yrkesskedeforsikringsloven.

En helhetlig endring ble som kjent foreslått i NOU 2004:3. Det ble blant annet foreslått å samle dagens to-sporede løsning i trygd og forsikring i en forsikringsbasert ordning. Vi mener dette vil være en god forenkling og forbedring, blant annet ved at skadelidte kun vil måtte forholde seg til én ordning. Dette forslaget bør derfor følges opp basert på nevnte utredning.

Som forslagsstillerne peker på, så har nåværende situasjon for skadelidte, samt ulike erfarte hendelser etter 2004 synliggjort at det er behov for å se på flere forhold enn de som var vurdert og omtalt i nevnte NOU. Dette er imidlertid etter vårt syn komplekse forhold, som fordrer grundige utredninger og vurderinger før det eventuelt kan fremmes konkrete endringsforslag slik forslagsstillerne ber om. Disse problemstillingene bør inngå i en helhetlig gjennomgang, og ikke innføres som en stykkevis endring av enkeltforhold.

Når det gjelder den norske garantiordningen for skadeforsikring, mener Finans Norge det er svært viktig at en slik ordning ikke gir konkurranseskjevhet i forsikringsmarkedet og at man ikke innfører en ordning der medlemmene av garantiordningen påføres en økonomisk forpliktelse for konkurser hos aktører som ikke også medvirker i ordningen. Det vil også være nødvendig å avklare om det EØS-rettslig er adgang til å endre finansforetaksloven i relasjon til medlemskap i den norske garantiordningen. Det pågår arbeid i EU der en vurderer eventuelt behov for mulige europeiske løsninger for forsikringsgarantiordninger, herunder problemstillinger knyttet til grensekryssende virksomhet. En eventuell endring av den norske løsningen bør sees i sammenheng med den pågående prosessen i EU.

Når det gjelder spørsmål om endringer i forbindelse med bevisførsel knyttet til yrkesskader, er det helt klart behov for grundige vurderinger før det kan konkluderes med om endring i det hele tatt er mulig å foreslå slik det bes om.

Det er i gjeldende yrkesskedeforsikringslov (§11b) en spesiell regel om såkalt omvendt bevisbyrde. Gitt at en arbeidstaker har fått bevist å ha en sykdom som står på listen gitt med hjemmel i folketrygdloven, skal denne sykdommen anses å være oppstått i arbeid. Da har altså forsikringsselskapet bevisbyrden for det delspørsmålet som angår hvor den påviste sykdommen er pådratt, det vil si ikke på jobb, men i fritiden. Et forhold er så om det i folketrygdregelverket skal innføres en tilsvarende regel som i yrkesskedeforsikringsloven for så vidt gjelder yrkessykdommer.

Noe helt annet er om forslagene i punkt 2 og 3 i representantforslaget eventuelt skulle vurderes også for yrkesulykkene. Det vil Finans Norge anse som problematisk, og ikke mulig å gjennomføre. En ordning med eventuelt omvendt bevisbyrde for ulykker vil bryte dramatisk med det helt grunnleggende og generelle prinsipp i norsk erstatningsrett om at det er skadelidte som har bevisbyrden. Dette er helt fundamentalt i norsk rett, og det er ikke uten grunn. Det vil dessuten heller

ikke være gjennomførbart rent praktisk å pålegge forsikringsselskapene å bevise at en ulykke ikke skulle være skjedd i jobbsammenheng, og for den saks skyld ei heller om det faktisk er skjedd en ulykke. En slik endring vil etter vår vurdering kunne føre til at forsikringsselskap ikke lenger anser det mulig å tilby yrkesskedeforsikring.

Rapportering og verifisering (og derved delbidrag til dokumentasjon og bevisføring) av at det er skjedd en yrkesskade vil kunne forbedres på annen og bedre måte. Finans Norge mener at en ny enhetlig, bred og digital rapporteringsløsning vil kunne være til hjelp for arbeidstaker, arbeidsgiver og andre relevante aktører som NAV, Arbeidstilsynet, forsikringsselskapene m fl. Finans Norge har spilt inn forslag om en slik løsning til Arbeids- og sosialdepartementet. Vi mener en slik løsning blant annet vil gjøre det vanskeligere å presse arbeidstaker til å ikke melde fra og fremme krav mot forsikringsselskapet etter en arbeidsulykke.

Oppsummert mener Finans Norge:

1. Forslagene må ikke følges opp og innføres stykkevis, men gjennomgå en grundig vurdering i en helhetlig og samlet gjennomgang av ordningene basert på NOU 2004:3 samt etterfølgende erfaringer.
2. Forslaget om omvendt bevisbyrde ved yrkesulykkene bør ikke innføres.

Vi vil for ordens skyld nevne at våre kommentarer her ikke gjelder forslagsstillernes punk 9, som kan følges opp helt uavhengig av temaer som gjelder yrkesskadeordningene som sådanne.